

Arkkitehtipalvelu Esa Säkkinen

Parkanon kaupunki

aktivoitu 14.02.2025

Isosuon Energia Oy:n suunnittelutarveratkaisu Pirttijärven aurinkovoimahanke Vastineet lausuntoihin ja muistutuksiin

NÄHTÄVILLÄ OLON PALAUTTEET

Suunnittelutarveratkaisun suunnitelmasta ja liiteaineistosta selostuksineen ja selvityksineen saatiin neljätoista lausuntoa ja seitsemän muistutusta.

L-01 Finavia Oy, Turku

14.2.2025

Lausunnonantaja toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa suunnittelutarveratkaisusta.

L-02. Karvian kunnanhallitus

21.1.2025

Lausunnonantaja toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa suunnittelutarveratkaisusta.

L-03. Metsäkeskus

18.02.2025

Lausunnonantaja muistuttaa luonnon monimuotoisuudelle arvokkaiden kohteiden huomioimisesta aurinkovoimalan sijoittelussa ja alueen metsien mahdollisimman vähäisestä ottamisesta muuhun kuin metsätalouden käyttöön. → Tarkentavassa suunnittelussa on huomioitu suojavyöhykkeitä ja paneelien kohdistumisen väistöt.

Lisäksi toivotaan jo olemassa olevien rakenteiden ja alueiden hyödyntämistä mahdollisuuksien mukaan. Teiden lisärakentaminen ei saa heikentää metsätalouden harjoittamisen edellytyksiä. → Liikenneväylät säilyvät täydentyen alueiden läpi kulkevien huoltoteiden rakentamisella raskaan ajoneuvoliikenteen kestäviksi.

Lausunnossa painotetaan, että maanrakennustoimien yhteydessä on varmistettava alueen metsätalouden vesitalouden järjestelyiden säilyminen ennallaan. → Huomioitava rakentamisluvituksessa. Ei uhkia.

Lausunnossa muistutetaan haittojen minimoinnista maanrakennuksen ja maa-ainesten oton yhteydessä sekä alueella tehtävien hakkuiden metsänkäyttöilmoituksen tekemisestä. → Rakentaja tekee ilmoituksen.

Lopuksi lausunnonantaja esittää, että vaikutukset metsäpinta-alaan, puuston hiilensidontaan ja metsätalouuteen arvioidaan. → Hanketoimijan arviointia:

Tilastokeskus julkaisee kertoimia Suomen keskimääräisen sähköntuotannon CO₂-päästöille. Näistä laskettu kolmen viimeisen tilastovuoden (2021-2023) keskiarvo, jossa yhteistuotanto on jaettu energiamenetelmällä, on 60 kg CO₂/MWh.

Tilastokeskus – Energia ja päästöt 2024 (linkki päivitetty 5.3.2025):

https://pxhopea2.stat.fi/sahkoiset_julkaisut/energia2024/html/suom0011.htm

Päästökertoimessa on huomioitu vain kotimainen energiantuotanto eli tuontisähkö ei ole mukana.

Aurinkovoima on päästötöntä energiaa koko sen tuotantoajan. Tuotantoaika teollisen mittakaavan aurinkopuistoille on luokkaa 40 vuotta. Pirttijärven ennustettu energian tuotanto vuodessa on luokkaa 140 000 MWh. Tämä tarkoittaa vuosittain yli 8 miljoonaa säästettyä hiidioksidia kiloa.

ympäristö.fi mukaan keskimääräisen suomalaisen päästöt 2021 olivat 7,7 tonnia CO₂ päästöjä. Pirttijärven kohde vähentäisi CO₂ päästöjä yli 8000 ihmisen keskimääräisten päästöjen verran. Parkanossa asuu noin 6000 henkilöä, joten tämän kohteen CO₂ vähentävä vaikutus kattaisi hyvin koko Parkanon keskimääräiset henkilöiden CO₂ päästöt.

L-04. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne- ja infrastruktuurivastuualue

21.01.2025 :

Lausunnonantaja esittää, että kiinteistölle 581-437-8-2 on jo olemassa oleva ojan ylilaite osoitteessa 274/3/14891819/vas, jota olisi käytettävä uuden tieliittymän 274/3/1624/vas sijaan. Lisäksi ELY-keskus esittää, että kiinteistön 581-437-8-2 palstoille on rakennettavissa kulku olemassaolevien liittymien 274/3/1546/vas, 274/3/714/vas, 274/3/485/vas osoitteista ja ensisijaisesti olisi käytettävä niitä. → Maankäytön suunnittelussa on voitu todeta riittävästi vaihtoehtoja kokonaisuudeltaan kestävän rakentamisen mukaisesti. Noudatetaan ensisijaisesti nykyisiä resursseja tarkemmassa suunnittelussa rakentamisluvitukseen. Suunnittelutarveratkaisun aluepiirustus on kaavamainen kuvaus, tiet hahmoja.

Muistutetaan yksityisteiden käytöstä sopimisesta tiekunnan tai maanomistajien kanssa. → Hanketoimija sopii Pirttijärven yksityistien käytöstä tiekunnan kanssa ja rakennusvaiheen jälkeen hakee sopimuksella tieyksiköiden määräämistä aurinkopuistolle tiekunnan kokouksessa.

Lausunnonantaja muistuttaa liittymäluvan hakemisesta Pirkanmaan ELY-keskuksesta uusille ja käyttötarkoituksen muutosta vaativille liittymille. → Rakentamisluvitukseen haetaan luvat.

ELY-keskus muistuttaa luvanhakemisesta ELY-keskuksesta, jos hanke edellyttää muutoksia maantiellä oleviin rakenteisiin, työskentelyä tiealueella tai sähköjohtojen ja -kaapeleiden sijoittamista maantiealueelle tai sen läheisyyteen. → Rakentamisluvitukseen haetaan luvat.

L-05. Pelastuslaitos

31.12.2024

Aluepiirustuksessa ei ole esitetty tarkemmin alueiden saavutettavuutta. Suunnittelussa on huomioitava pelastuslaitosten kumppanuusverkoston aurinkosähköjärjestelmien paloturvallisuusohjeen kohdan 5.3.1 huomiot. Rakentamislupahakemuksessa on esitettävä tarkemmin pelastustoiminnan toimintaedellytykset eri aurinkovoimala-alueilla. → Huomioidaan jatkosuunnittelussa pelastuslaitosten kumppanuusverkoston aurinkosähköjärjestelmien paloturvallisuusohjeen kohdan 5.3.1 huomiot. Esitetään pelastustoiminnan toimintaedellytykset eri aurinkovoimala-alueilla. Aluepiirustus on kaavamainen kuvaus maankäytöstä.

L-06. Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus

31.1.2025 Suomen Erillisverkot Oy

Lausunnonantaja toteaa, ettei hankkeella ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkkoperaattoripalvelut liiketoimintaan.

L-07. Sastamalan kaupungin terveydensuojeluviranomainen

19.2.2025

Hanke tulee toteuttaa siten, että toiminta ei heikennä pohjavesien laatua eikä hankkeesta aiheudu asukkaiden terveelliselle elinympärisölle haittaa. Hankkeen suunnittelussa tulee huomioida, että virkistysalueiden käyttömahdollisuudet eivät heikkene. Hankkeesta johtuvan liikenteen ja hankkeen toteutuksen suunnittelussa tulee ottaa huomioon pöly-, melu- ja värinävaikutukset. Yhteisvaikutukset läheisten hankkeiden kanssa tulee ottaa huomioon. → Nämä aiheet on huomioitu.

L-08. Parkanon kaupunki, rakennusvalvontatoimisto

20.2.2025 /

Pyydetään lisäselvitystä naapurikiinteistön _____, osalta: aurinkoenergiapuiston suojavyöhykkeen leveys kiinteistörajalle huomioiden mm. aurinkokennorakennelmat sekä huoltorakennukset ja -tiet, sekä muut mahdolliset vastuukysymykset nykyiset ja tulevat naapurikiinteistöön _____, vaikuttavat seikat ja suunnitelmat, sekä mahdolliset vastuukysymykset esimerkiksi vahinkotilanteissa, kuten mahdollisten tuulikaatohaittojen osalta aukea-alueen laidoilla. → Suunnittelutarvesuunnitelmaa on tarkennettu havainnollisemmaksi ja rakentamisluvitukseen tarkennetaan lisää. Ei ennakoitavia uhkia.

Pyydetään lisäselvitystä aurinkopuiston tiesuunnitelmiin naapurikiinteistön _____ osalta: perustetaanko aurinkoenergiapuiston alue A:lle johtava rakennusvaiheen aikainen ja jatkossa oletettu aurinkoenergiapuiston huoltotie vain Karviantieltä toimivaksi, vai liittykö aurinkoenergiapuiston jatkosuunnitelmiin tiesuunnitelmaa, joka tulee rasittamaan jatkossa naapurikiinteistöä _____

esimerkiksi kaavailtua kulkua aurinkoenergiapuistoon Volmarintien kautta tai jollain muulla tavoin naapurikiinteistöön liittyen. → Ei ole mitään tarpeita läpikulkuteihin. Pirttijärventie on jo nykyisin järeän luokan tie ja se perusparannetaan pelastuslaitoksenkin ajoneuvojen pääväylävaatimusten mukaiseksi.

Pyydetään lisäselvitystä naapurikiinteistön _____ osalta: heikentääkö, muuttaako tai rasittaaako muutoin Isosuon Energia Oy:n suunnittelutarveratkaisuhakemuksen mahdollinen myönteinen hyväksyminen Parkanon kaupungin toimesta kokonaisuudessaan tai osittain naapurikiinteistön _____ asemaa mahdollisissa tulevaisuuteen sijoittuvissa vastaavanlaisissa jatkosuunnittelutarveratkaisuhakemuksissa/poikkeuslupahakemuksissa tai muissa vastaavissa toimissa, menettelyissä tai muutoin naapurikiinteistön muuta käyttötarkoitusta ajatellen. → Metsätalouskäyttö naapurikiinteistöillä ei koe hankkeesta muutosvaikutuksia.

L-09. Pirkanmaan liitto

14.2.2025

Pirkanmaan liitto katsoo, että hakemusselostuksen maakuntakaavaa käsittelevä kappale on puutteellinen sikäli, ettei siinä ole mainittu suunnittelualueen päämaankäyttömuodoksi osoitettua maaseutualueutta, joka on ensisijaisesti maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen käyttöön tarkoitettua. Luonnon monimuotoisuuden ydinalue ja sitä koskeva määräys on tarpeen tunnistaa hankkeen asiakirjoissa ja huomioida yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Hankealueen lähistölle sijoittuvien asuinrakennusten vuoksi vaikutukset asuinympäristön laatutavoitteeseen olisi tarpeen todentaa. → Hakemusselostusta täydennetään maakuntakaavaa käsittelevän kappaleen osalta.

Pirkanmaan liitto kannattaa Natura-vaikutusten arviointia Natura-, suojelu- ja luonnonmonimuotoisuuden ydinalueiden välittömän läheisyyden vuoksi hankealueesta. → Natura-arvioinnin tarvekartoitus tehdään.

Eteläisimmän paneelialueen kulman sijoittuminen lumo-alueelle ei Pirkanmaan liiton mielestä ole esteenä paneelialueen suunnitelman mukaiselle sijoittumiselle lumo-alueen yleispiirteisen rajauksen vuoksi, ellei alueella todeta erityisiä lajisto- tai luontotyyppiarvoja, tai alueen rakentumisesta ei arvioida aiheutuvan heikentäviä vaikutuksia niihin. → Metsikkö on tarkennetussa aluepiirustuksessa jätetty ilman paneeleita.

Pirkanmaan liitto suosittaa tarkastelemaan vastaisiko olemassa oleva ojasto turpeenottoalueiden ympärillä aitojen sijaan kulun eston tavoitteeseen, jotta lajistolle aiheutuva estevaikutus vähenisi. → Aurinkoenergian tuotantoalueet aidataan eläinten ja ihmisten turvallisuuden edistämisen vuoksi.

Pirkanmaan liitto pyytää kiinnittämään huomiota Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahankkeen kanssa syntyvien yhteisvaikutusten lisäksi myös muiden lähialueiden hankkeiden kuten Haitinkankaan ja

Kangaslammin tuuli- ja aurinkoenergiահankkeiden kanssa syntyviin yhteisvaikutuksiin. → Yhteisvaikutus vaikuttaisi rajoittuvan sähkönsiirtotarpeisiin.

Hakemusselostukseen olisi ollut hyvä liittää kartta Pirttijärven hankealueesta ja sähkönsiirron alustavasta suunnitelmasta yhdessä Takakangas-Pihlajaharjun osayleiskaavan kanssa. Lisäksi hakemuksessa Takakangas-Pihlajaharjun suunnittelutilanteen tiedot osayleiskaavan hyväksymisen suhteen (hyväksytty 26.2.2024 Parkanon kaupunginvaltuustossa) eivät olleet ajantasaiset. → Täydennetään selostusta sähkönsiirron alustavalla suunnitelmalla. Korjataan Takakangas-Pihlajaharjun suunnittelutilanteen tiedot ajantasaisiksi.

Pirkanmaan liitto pitää tarpeellisenä laskelman laatimista paneelialueiden toteuttamisen vaikutuksista alueen hiilitaseeseen. → Hanketoimija esittää laskelmat, ks. vastine L-03.

L-10. Maakuntamuseo

13.3.2025

Maakuntamuseo toteaa, että alueelta ei ole saatavilla rakennetun ympäristön selvitystä, joka olisi tarvittava paikallisesti merkittävien rakennusten ja pihapiirien tunnistamiseksi. Tulusmäen tilan ja rakennusten historia, nykytila ja arvot eivät ole tiedossa, joten hankkeen vaikutusten arvioimiseksi tarvitaan asemakaavatasoinen selvitys. → Maankäytön suunnittelu suunnittelutarpeen mittakaavassa sallii rakentamisluvituksessa tuollaiset selvitykset, kun esitetään perustellut uhat ja väistettävät haitat. Tässä suunnitteluvaiheessa arkeologinen asiantuntija tekee tarvittavat kartoitukset ja raportit.

Arkeologisten kulttuuriperintökohteiden osalta alueelta ei tunneta muinaisjäännöksiä, mutta suunnittelualueella on mahdollisuus löytää historiallisia ja esihistoriallisia kohteita, kuten vanhoja rajamerkkejä ja muinaisjäännöksiä. Arkeologisten inventointien tekeminen on tarpeen aurinkovoimala-alueiden ja muiden rakennustöiden osalta. Tutkimusten tulee noudattaa laatuohjeita, ja raportit tulee toimittaa Pirkanmaan maakuntamuseolle arvioitavaksi ja tallennettavaksi. Maakuntamuseo ehdottaa aineiston täydentämistä ennen suunnittelutarveratkaisuhakemuksen hyväksymistä. → Hanketoimija teettää selvityksen.

L-11. Metsähallitus

18.2.2025

Metsähallitus on antanut lausunnon, jossa se tuo esiin huolen Natura-alueen Häädetkeitaan suojelusta, sillä osa paneelialueista rajautuu Natura-alueeseen. Metsähallitus arvioi, että hankkeen edellyttämät maanmuokkaustyöt ja puuston poisto voivat heikentää alueen suoekosysteemejä, erityisesti suon vesitaloutta. STR-hakemuksessa ei ole riittävästi tarkasteltu hankkeen vaikutuksia Natura-alueeseen,

kuten maaperän muokkausta ja huoltoteiden vaikutuksia. Suojavyöhykkeiden käyttö on perusteltua erityisesti tuotantoalueiden A ja D osalta. Metsähallitus ehdottaa, että arviointia tarkennetaan. → Suunnitelmaa on tarkennettu suojavyöhykkeiden näyttämällä. Myös Natura-tarvearvio teetetään.

Uudet ilmajohto- ja maakaapelilinjaukset voivat lisätä vaikutuksia ympäristöön ja Natura-alueeseen. STR-hakemuksessa esitetään puutteellisesti paneelialueiden liittäminen sähköverkkoon sekä liittämisen edellyttämät rakenteet. → Täydennetään STR-hakemusta sähköverkkoon liittymisen osalta.

L-12. Ympäristötarkastaja

09.01.2025

Ympäristötarkastaja huomauttaa, että aidattu aurinkovoimala-alue pienentää kokonsa puolesta isojen eläinten liikkumista alueella ja mahdollisesti pirstoo niiden elinympäristöä viherkäytävistä huolimatta.

→ Aurinkoenergian tuotantoalueet aidataan eläinten ja ihmisten turvallisuuden edistämisen vuoksi. Tarkennetun aluepiirustuksen perusteella liikkumisvyöhykkeitä jää hyvin. Selvityksen riittävyttä arvioidaan ja tunnistetaan mahdolliset varmistettavat ajankohtaiset tiedot rakentamisvaihetta varten.

Lausunnon antaja muistuttaa, että suunnitelmassa mainittu selvitys hankkeen vaikutuksista Natura-alueeseen tulee tehdä ja mahdolliset todetut haitat minimoida. → Hanketoimija teettää selvityksen.

Lausunnon antaja muistuttaa, että hankealueen hulevesien käsittelyyn ja johtamiseen tulee kiinnittää huomiota erityisesti, kun toimitaan herkistyneellä pintavesialueella. Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee huomioida toimenpiteet, joilla on mahdollista hallita ja käsitellä paneelikentiltä muodostuvia hulevesiä. Mahdollisten ojitusten aiheuttamat vesistö päästöt tulee hallita hankealueen sisällä. → Rakentamislupa.

Lausunnon antaja muistuttaa, että jatkosuunnittelussa tulee varmistaa, että öljyvuodon riski on otettu asianmukaisesti huomioon. → Rakentamislupa.

Ympäristötarkastaja huomauttaa, että maisema ei tarkoita samaa kuin näkymä tai rakenteiden näkyminen alueen ulkopuolelle. Euroopan neuvoston maisemayleissopimus määrittelee maiseman ympäristöksi sellaisena kuin se välittömästi koetaan. Maiseman kokeminen sisältää havaintojen lisäksi toiminnallisia, kulttuurisia ja sosiaalisia aspektein. → Maankäytön suunnittelu suunnittelutarpeen mittakaavassa sallii rakentamisluvituksessa lisäselvitykset, kun esitetään perustellut uhat ja väistettävät haitat. Tässä suunnitteluvaiheessa kaavanlaatija asiantuntijana tekee tarvittavat kartoitukset ja raportit.

Lausunnon antaja muistuttaa, että materiaalien kierrättämisen ja uusiokäytön varmistamiseksi tulee esittää tieto siitä, mitä materiaaleja paneelit sisältävät, missä suhteessa ja mikä on kierrätyspohjaisten

materiaalien osuus. Tämän pohjalta pystytään arvioimaan muodostuvaa jätemäärää. Aurinkovoima-alueen tultua käyttöikänsä päähän, on ehkäistävä luontokatoa ja edistettävä luonnon monimuotoisuutta tukevia ratkaisuja huomioimalla alueen ennallistamistoimenpiteet. → Jätettä ei lähtökohtaisesti muodostu, koska paneelirakennelmat ovat luontaisesti jatkokäyttöisiä. Noudatetaan voimassaolevaa lainsäädäntöä, viranomaisohjeita ja vastuullisuusperiaatetta. Hankkeen ennallistamistoimet ovat keveämpiä kuin esimerkiksi nyt alueella lopettavan turvetuotannon. Makromaisemassa aurinkopaneelit tutkitusti antavat monimuotoisuuteen rikastuttavat "tilkkutäkkinsä" - mm. pienlinnusto löytää lokeroita.

Lisäksi ympäristötarkastaja huomauttaa, että energiavarastoon liittyy paloturvallisuusriski ja sen sammutusvedet ovat vaarallista jätettä. Sammutusjätevedet on käsiteltävä hallitusti ja kerättävä talteen. Maaperä tulee suojata siten, ettei maaperälle aiheudu vaaraa. Energiavaraston alla tulee olla palamaton perusta. Mahdolliset taajuusmuuntajat tulee keskittää suljettuun tilaan, jonka suojauksesta tulee varmistua. → Rakentamislupa huomioi erityisvaarat. Noudatetaan voimassaolevaa lainsäädäntöä ja viranomaisohjeita.

L-13. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

02.04.2025

Lausunnonantaja toteaa kuinka aurinkovoimakenttien sijoituessa alueelle, jonne kohdistuu myös muuta maankäyttöpainetta, on kaavoitus aina ensisijainen suunnittelukeino. → Selvärajaiselle alueelle ei kohdistu nyt muuta maankäyttöpainetta ja vaikutusalueella on selvät aikaisemmat linjaukset voimassa, kuten suojelualueilla.

"ELY-keskuksen tietoon on saatettu nyt käsittelyssä olevan hankkeen lisäksi naapurikiinteistöille sijoittuva toinen aurinkovoimahanke, joka tulee huomioida koko alueen suunnittelutarpeessa. Kahden rinnakkain rakentuvan aurinkovoima-alueen aiheuttamat ympäristövaikutukset tulee huomioida yhteisesti." → Samanlaista ilmoittelua on saatu, mutta mitään konkreettista hanketta ei näytä olevan olemassa. Vasta kun viranomaiselta on saatu vireilläoloinaistoa, voidaan arvioida mahdollisen hankkeen realistisuus ja tarvittaessa yhteisvaikutukset. Toistaiseksi edetään kuin mitään "naapurihanketta" ei olisi.

"Suunnittelualueelta sekä suunnitellun sähkönsiirtoreitin alueelta tulisi myös laatia rakennetun ympäristön selvitys sekä arkeologinen inventointi." → Asiantuntija on laatimassa aineistoa täydentävän selvityksen.

Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että hankkeen edetessä alueiden maisemointi tulee huomioida paremmin kuin mitä suunnittelutarvehakemuksessa on esitetty. → Asetetaan vaatimus rakentamisluvitukselle.

Liito-oravasta laaditaan täydentävä selvitys ja suunnitelmaa on jo muokattu liito-oravaa huomioivaksi.

"Natura-alueeseen rajautuvien paneelialueiden tai huoltoteiden edellyttämistä maanmuokkaustöistä tai vesienhallinnasta ei ole kuvausta." → Laaditaan aineistoa täydentävä vesienhallintasuunnitelma.

ELY-keskus edellyttää, että hakija täydentää hakemusta luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisella Natura-arvioinnilla. → Hanketoimijan tilaamana on jo menossa Natura-arvioinnin tarveselvitys.

Sähkönsiirtolinjaa ei ole esitetty, eikä sen luontovaikutuksia arvioitu. → Sähkönsiirtolinjan tarkentaminen on neuvottelussa ja sen suunnitelma sekä vaikutusarviot lisätään aineistoon niiden valmistuessa.

"Aurinkovoimalan vesienhallinnan suunnittelussa voidaan hyödyntää Tapion julkaisemaa ohjeistusta (Matila, A., Launiainen, P., Salin, S., Virta, M. & Ranta, M. 2025. Aurinkovoimaloiden vesienhallinta ja luontoteot turvetuotannosta poistuvilla alueilla. Tapion julkaisuja 78)." → Huomioidaan meneillään olevassa vesienhallintasuunnittelussa.

L-14. Luonnonvarakeskus

17.2.2025

Luonnonvarakeskus toteaa, että laaja aurinkovoimala-alue aiheuttaa pitkäaikaisia muutoksia. Aurinkovoimalat lisäävät alueen pirstoutuneisuutta ja aidatut paneelientä rajottavat eläinten liikkumista. Lajeille voi elinympäristön menetyksen ja heikentymisen lisäksi olla muitakin, vielä tuntemattomia vaikutuksia. → ...

Luonnonvarakeskus katsoo, että suunnittelussa pitäisi pintavesien osalta tarkemmin selvittää mahdolliset vaikutuskohteet. Hankkeen työt ja rakenteet tulisi suunnitella niin, että kiintoainekuormituksen syntymiseltä alueen uomiin vältytään. → Asiantuntija on laatimassa selvityksen, jonka pohjalta laaditaan aineistoa täydentävä vesienhallintasuunnitelma.

Tiivis paneelirakentaminen varjostaa maaperää ja kasvillisuutta. Vaikutukset maaperäeliöstöön, orgaanisen aineksen hajotukseen, ravinnekiertoon, vesitaseeseen ja hiilenkiertoon voimala-alueiden maaperässä tulisi Luonnonvarakeskuksen mukaan selvittää. → Asiantuntija on laatimassa selvityksen, jonka pohjalta laaditaan aineistoa täydentävä vesienhallintasuunnitelma. Samalla arvioidaan haihdutuksen muuttumisen vaikutuksia.

Suunnittelussa on Luonnonvarakeskuksen mukaan huomioitava alueen rajautuminen metsäpeurojen vasomiselinympäristöksi soveltuvaan alueeseen (Häädetkeitaan luonnonpuisto ja ympäröivät Natura-alueet) sekä tarkasteltava erityisesti lähihankkeiden kanssa syntyviä yhteisvaikutuksia susiin hankkeen sijoittuessa kahden susireviirin väliin. → Paneelialueiden ja Natura-alueen väliin jätetään suojavaähyke,

jolla turvataan riittävä etäisyys metsäpeuran vasomiselinympäristöön. Sudesta laaditaan täydentävä selvitys ja suunnitelmaa muokataan tarpeen mukaan.

Selostuksesta ei käy ilmi, onko metsäkanalintuja tai niiden soitimia alueelta kartoitettu. → Alueelle tehdyn linnustaselvityksen mukaan kartoituksessa ei listattu metsäkanalintuja alueelta. Niitä saattaa lukeutua toteamaan "Muista lajeja havaittiin pienempiä yksilömääriä siellä täällä". Toisaalta lokit puolustivat vahvasti reviiriään, joten metsäkanalinnut löytävät luonnollisesti rauhallisempaa aluetta muualla.

Suunnittelussa on luonnonvarakeskuksen lausunnon mukaan elinympäristön muutosten lisäksi huomioitava sähkönsiirron vaikutukset, rakennusaikaiset häiriöt ja rakentamisen jälkeisestä huoltoteiden käytöstä aiheutuvat häiriöt ympäristölle. → Täydennetään selostusta sähkönsiirron alustavalla suunnitelmalla. Muuten rakennusaikaiset järjestelyt ovat rakentamisen luvituksen ja suunnittelun asioita.

Yhteisvaikutukset muiden uusiutuvan energian lähihankkeiden kanssa tulisi arvioida suunnittelun yhteydessä huolellisesti direktiivilajien ja Natura-alueiden osalta elinympäristön pirstoutumiseen ja poistumiseen sekä häiriön lisääntymiseen liittyen. → Hanketoimija teettää selvityksen vaikutuksista Natura-alueeseen ja direktiivilajeihin ja mahdolliset todetut haitat minimoidaan.

Eri hankkeiden yhteisvaikutukset tulisi aurinkovoiman suunnittelun yhteydessä arvioida huolellisesti. → Yhteisvaikutuksia on selvitetty laajasti, mutta sellaisia ei ole tunnistettu muuten kuin sähkönsiirron yhteensovituksen osalta ja kulttuuritietoisuus näkyvistä energiahankkeista alueella liikkuville.

M-01. Naapurin kuuleminen

2.2.2025 ! "

Naapuri lausuu huolensa hankkeen nopeasta eteenpäin viemisestä ennen kuin aurinkovoimaloiden luvitukselle ja kaavoitukselle on olemassa valtakunnallista yhtenäistä toimintatapaa ja Ympäristöministeriön Aurinkoenergian rakentamista säätelevä opas on valmis ja ohjeet ovat tarkentuneet. → Noudatetaan voimassaolevaa lainsäädäntöä ja viranomaisohjeita ja hanketta valmistellaan kuten muitakin vastaavia hankkeita tällä hetkellä.

Naapuri toivoo tarkempaa tietoa vesien hallinnan suunnittelusta, ojitussuunnitelmasta, alueen turvetuotannon toiminnan jatkumisesta sekä turvetuotannon jälkihoidon oikeasta suorittamisesta. → Aluepiirustuksen havainnollisuutta varorajauksista on lisätty. Rakentamislupavaihe tarkentaa lisää.

Lisäksi naapuri perää tarkempaa tietoa todellisesta pinta-alatarpeesta, kaadettavan metsän määrästä, paneeleista ja niiden sijoittamisesta, sähkösuunnittelun toteuttamisesta ja sijoittelusta, sekä

sähköasemien ja muuntamoiden liittamisestä sähköverkkoon. Rakentamisen aikaisen infrastruktuurin, varaston ja työvoiman sosiaalityöjärjestämisen pohdittua kuten myös jätehuolto koko elinkaaren aikana. → Kaikissa hankkeen vaiheissa noudatetaan voimassaolevaa lainsäädäntöä ja viranomaisohjeita.

Rakenteiden perustamistapa ja rakentaminen, sekä aurinkovoimalan telineiden ja huoltoteiden perustusten teko jää muistutuksen tekijälle epäselväksi. Järeiden perustusten vaikutukset pehmeään suopohjaan huolestuttavat. → Noudatetaan voimassaolevaa lainsäädäntöä ja viranomaisohjeita. Muistuttaja toivoo tarkempaa arviota aurinkovoimalan kenttien kuivatustarpeesta, kuivattamisen vaikutuksista kasvihuonekaasupäästöihin ja turvepölyyn sekä puuston poistamisesta ja maaperän muokkaamisesta ja raivaamisesta aiheutuvasta hiilivarastojen vähenemisen vaikutuksesta ilmastoon. Lisäksi toivotaan tietoa vesistövaikutuksiin varautumisesta, hulevesien käsittelystä ja ohjaamisesta sekä tulvakorkeuteen varautumisesta. → ks. vastine L-03.

Muistutuksen laatija esittää huolen hankkeen vaikutuksesta Kovesjokeen ja Kovesjärveen niiden ottaessa vastaan valumavedet hankealueelta ja hänen mielestään suunnittelutarveratkaisussa tulisi selvittää vesistöön kohdistuvaa kuormitusta ja pyytää vaikutusten arviointiin mukaan asiantunteva asianomaistaho mukaan. → Selvitysten perusteella, kun turvetuotannon rauentamistoimien tasapainotilanne saavutetaan, aurinkovoimarakenteilla sinänsä ei ole haitallisia vaikutuksia pintavesiin. Ks. pintavesienhallintaselvitys.

Muistuttaja pitää perusteltuna tehdä Natura-arviointi luonnon monimuotoisuuden uhkien selvittämiseksi ja välttämiseksi MAALI- ja luonnonsuojelualueiden läheisyyden vuoksi. → Hanketoimija teettää selvityksen Natura-arvioinnin tarpeesta.

M-02. Naapurin kuuleminen

20.2.2025

Alueella on vireillä toinen aurinkovoimahanke, joka liittyy kiinteästi "Isosuon Energia Oy":n hankkeeseen ja Fingrid Oyj:n Kristiinankaupunki-Nokia kantaverkkoon liittämiseen. Toinen hanke kattaa noin 100 ha, ja yhdessä ensimmäisen hankkeen kanssa muodostuu yhteensä noin 300 ha:n kokoinen aurinkopuisto. Tämä hanke on niin laaja, että sen osalta pitäisi soveltaa YVA-menettelyä eikä suunnittelutarveratkaisua. → Hanke ei osallistu aktiivisesti rakennettuun ympäristöön keveillä rakennelmillaan, suuria maaperävaikutuksia ei tule ja luontovaikutukset ovat normaalikeinoin hallittavia, joten vähäisen merkityksen johdosta ei synny painetta kaavoittamiseen. YVA-tarveharkinta on ratkaistu.

Hakemukseen liittyen on esiin noussut useita huomioita: kiinteistöt, jotka on esitetty turvetuotantokäytössä olleiksi, ovat todellisuudessa vain osittain olleet turvetuotannossa. Lisäksi eliöstöselvitykset on toteutettu toimijoiden omasta organisaatiosta, eivätkä ne ole puolueettomien

tahojen tekemät. → Toimitettavat selvitykset ovat asiantuntijoiden laatimia. Kaikkiin perusteltuihin yksilöityihin puutteisiin tai ristiriitaisuuksiin vastataan.

Isosuon Energia Oy:n osalta hakemuksessa mainittuja nimitietoja ei löydy Patentti- ja rekisterihallituksen tietokannoista, ja yhtiö, joka on rekisteröity 2022, ei ole ilmoittanut omaisuutta eikä varallisuutta. Tämän vuoksi on epäselvää, pystyykö hakija täyttämään hankkeen taloudelliset vaatimukset. On myös tärkeää tarkistaa yhtiön taustat ja mahdolliset edunsaajat, sillä yhtiö ei ole tehnyt edunsaajailmoitusta Kaupparekisteriin. Viranomaispäätöksissä tulee ottaa huomioon mahdolliset rahanpesuun tai pakotelainsäädäntöön liittyvät rajoitukset. → Huolet eivät liity maankäytön suunnitteluun.

M-03. Naapurin kuuleminen

14.2.2025

Huomautetaan vireillä olevasta Solaris Group Oy:n n. 100 ha:n lähihankkeesta, jolloin Isosuon Energia Oy:n ja Solaris Group Oy:n hankkeiden kokonaispinta-ala on yhteensä n. 300 ha. → Kiitos huomiosta.

M-04. Karvian ja Parkanon elinympäristön puolesta ry

19.2.2025

Muistuttaja katsoo, että Pirttijärven aurinkopuisto ei ole toteutettavissa suunnittelutarveratkaisuna pinta-alan suuruden ja luonnonsuojelu- sekä Natura 2000 -verkoston alueiden läheisyyden vuoksi vaan hankkeessa olisi suoritettava YVA- ja Natura-arvioinnit. → Hanke ei osallistu aktiivisesti rakennettuun ympäristöön keveillä rakennelmillaan, suuria maaperävaikutuksia ei tule ja luontovaikutukset ovat normaalikeinoin hallittavia. YVA-tarveharkinta on ratkaistu.

Pirttijärven aurinkovoimahankkeen alueella on monia ympäristövaikutuksia ja epäselvyyksiä. Alue on pääasiassa turvetuotantokäytössä, mutta se rajoittuu myös Natura 2000 -verkoston alueisiin, kuten Häädetkeitaan luonnonpuistoon. Hanke voi estää eläinten liikkumista alueella, erityisesti suojeltujen lintulajien osalta. Ympäristövaikutusten arviointia ei ole tehty riittävästi erityisesti Natura-alueiden ja linnuston osalta. → Hanketoimija teettää selvityksen Natura-arvioin tarpeesta.

Alueen maankäyttö ei ole valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaista, sillä se ei turvaa luonnonperinnön arvoja eikä edistä virkistyskäyttöä tai alueen elinkeinoelämää. Alueen tuleva käyttö sisältää aitaamisen, mikä estäisi virkistyskäytön ja häiritäisi elinkeinotoimintaa, kuten luonto- ja hyvinvointimatkailua. Lisäksi alueen kaavoituksessa tulisi ottaa huomioon myös ympäröivien alueiden suunnitelmat, kuten Haitinkankaan tuuli- ja aurinkoenergia-alue. Rakennusvaiheessa tulisi arvioida tarkemmin maisemavaikutuksia ja melua, erityisesti läheisillä asuinalueilla. Hankkeen vaikutukset

ympäristöön ja paikallisiin elinkeinoihin vaativat laajempaa arviointia ja tarkempia suunnitelmia. → Aurinkopaneelien asentaminen entisille turvetuotantoalueille voi olla ympäristön kannalta edullista. Se vähentää tarvetta ottaa käyttöön uusia, koskemattomia alueita energiantuotantoa varten.

Hanke voi aiheuttaa merkittäviä ilmastovaikutuksia, erityisesti turvemaiden kuivattamisesta ja hiilivarastojen häviämisestä, sekä vesistövaikutuksia, koska alueelta valuva kuormitus voi heikentää Kovesjärven ja Kovesjoen vedenlaatua ja vaikuttaa negatiivisesti esimerkiksi Kovesjoen elvytettyyn taimenkantaan. → Turvetuotantoon nähden noita uhkia aurinkovoimalla on selvästi vähemmän.

M-05. Naapurien kuuleminen

14.2.2025

Mielipiteen esittäjä vastustaa Pirttijärven alueen aurinkovoima-aluetta sen ympäristövaikutusten vuoksi. Hankkeen toteutumisella on heikentäviä vaikutuksia Häädetkeitaan luonnonpuiston ja alueen luonnon monimuotoisuudelle ja eläimistölle. Lisäksi hankkeella on kielteinen vaikutus kiihteistöjen arvoon ja terveydelle. → Muistutus ei avaa perustelujaan. Aluepiirustuksessa on tarkennettu suojavyöhykkeitä.

M-06. Naapurien kuuleminen

21.1.2025

Muistuttaja katsoo, että YVA-vaikutusarviointi on perusteltua toteuttaa hankesuunnitelman puutteellisuuden vaikutusarvioinnin osalta ja erityisesti vesistövaikutusten puuttumisen osalta sekä alueella aiemmin tapahtuneen turvetuotantotoiminnan vakavien puutteiden ja toiminnan vaikutusten hillinnän vajavaisuuden vuoksi. Muistutuksen antaja toteaa, että hankeasiakirja on puutteellisuuden lisäksi epäjohdonmukainen, vaikeasti ymmärrettävä ja sekava. Hankkeen vaikutusarvioinnit vaativat parannuksia. Lisäksi aurinkovoimalahankkeen sijoittuminen luonnonsuojelu- ja Natura-alueeseen on peruste YVA-menettelylle. Kiinteistön omistajan tulevaisuuden suunnitelmat, mahdollinen turpeenoton ja aurinkovoiman rinnakkaisrakentaminen, on arvioitava huolellisesti. → YVA-tarve on arvioitu ja ratkaistu.

Hankeasiakirjassa ei ole tehty kunnollista arviota aurinkovoimakenttien kuivattamisesta, laskelmia khk-päästöistä, eikä selvitystä kuivattamisvesien puhdistuksesta tai käsittelystä ennen vesistöön laskemista. Raivauksesta johtuva hiilivarastojen ja -nielujen poistuminen aiheuttaa merkittävän määrän negatiivisia ilmastovaikutuksia, mitkä vähentävät myös aurinkovoimasta saatavia ilmastohyötyjä. Rakennusvaiheen vaatimukset ja kuivanapidon tarve pitää selvittää ja purkuvedet ohjata vesien käsittelyyn, joka pitää suunnitella ja toteuttaa. → Erityistä kuivanapidon tarvetta ei ole. Kosteus torjuu haitallista pölyä. Hiilitase on arvioitu vastineessa L-03 ja selostukseen on lisätty oma kappaleensa 6.9.

Alueen vedet ohjautuvat Kovesjokeen ja Kovesjärveen vaikuttaen niiden ekologiseen tilaan. Heikentyvä vedenlaatu laskee virkistysarvoa ja aiheuttaa vahinkoa rantojen vakituksille ja vapaa-ajanasukkaille sekä haittaa Kovesjoen elvytettyä taimenkantaa. Muistuttajan mielestä tässä hankkeessa suunnittelutarvemenettely ei ole riittävä, vaan vaatii menettelyn, jossa vaikutusten arviointiin osallistuu myös asiantunteva viranomaistaho. → Viranomaiset ovat arvioineet ja osallistuvat laajasti.

Hankealueiden paloitteisuuden vuoksi uusia kaapelointeja, sähköliittymiä, sähkökeskuksia ja muuntamoita on rakennettava ja näistä olisi esitettävä toteuttamiskelpoiset suunnitelmat. Ilmajohtokäytäviltä tulee välttää. → Paneelikenttien välinen sähkönsiirto tehdään maakaapeloimalla. Uusia ilmajohtoja pyritään vähentämään liittämällä Pirttijärven aurinkopuisto läheisen tuulivoimala-alueen sähkönsiirtojohtoon. Tässä vaiheessa suunnitellaan maankäyttöä ja toteutukseen jää vaihtoehtoisuuksia – rakentamisluvitus antaa lopulliset toteuttamissuunnitelmat.

M-07. Untilan Kotaveikot

23.2.2025 .

Untilan Kotaveikoilla ei ole lausuttavaa suunnittelutarvehakemuksesta.

Lausuntojen ja muistutusten vaikutukset kaavoitusstrategiaan

Hakemusselostus ja aluepiirustus päivitetään niin, että kaikki sisällölliset näkökulmat tulevat huomioiduksi. Palautteissa on esiintynyt sellaista uuden tieton tarvetta, jonka johdosta jää vielä epäilyjä esitettyjen huolien huomioimisesta ja siksi suunnittelutarveratkaisuhakemus tarvitsee päivittää ja asettaa vielä uudelleen nähtäväksi.

Kauhavalla 30.04.2025, 02.07.2025

Esa Säkkinen, Arkkitehtipalvelu Säkkinen